

2010. p. sur

2

878

CONCLVSIONES IVRIDICAE
 DE
 OPERIS NOVI NVNCIATIONE,
 ET
 DAMNO INFECTO.

Quas

DIVINA FAVENTE CLEMENTIA
 AVTHORITATE,
 CONSENSV, ET APPRO-
 BATIONE, NOBILISSIMORVM
 CLARISSIMORVMQVE INCLYTI COLLE-
 gij Iuonici Doctorum ac Professorum,
 Archiducalis Academiae Fri-
 burgensis

SVB PRÆSIDIO

NOBILIS CLARISSIMI,
 CONSVLTISSIMI QVE VIRI, DOMI-
 NI SIGISMVNDI VVITTVM I. V. DOCTORIS,
 facultatis Iuridicæ Decani spectatissimi, & FF.

Professoris ordinarij

Publicè pro summis honoribus in vtroq; Iure
 consequendis, ad diem 23° Octob. hora lo-
 cisq; Solitis ventilandas proponet
M. Theobaldus Kieffer Ilfurtensis songauns.
 FRIBV RGI BRISGOIAE,
Apud IOHANNEM Strasserum.

M. D C. I X.

ILLVSTRI AC GENE-
ROSISSIMO DOMINO, DOMI-
NO RVDOLPHO LIBERO BARONI A POL-
VVEIL, ET IN VVEILERTHAL, DOMINO
vallis Mafonis, Hilchenspergæ, & Florimonti, Sacræ Cæs.
Maiestatis necnon Serenissimorum DD. Archiducum
Austriæ Consiliario, Capitano Primario & Præsidi
Citimarum prouinciarum Austriacarum
longè dignissimo.

*P*fert A. Gellius, Illustris ac Ge-
nerosissime Baro, Pythagoram nõ
minimum Philosophorum, in dis-
ciplinam suam quem recipientem,
statim & ab initio certum tacere iniunxisse
tempus. Hippocratem quoq; ferunt, ex eru-
diendis antequam doceret, inter alia qua ad
institutum facere videbantur, iuramento ex-
torfisse silentium. Prudenter certè illi. Dis-
cere conuenit prius, quam loqui: & præstat ta-
cere quàm de ijs qua nobis ignota, horrenda
stupidaque in medium posferre: Sed perpetuò
A 2 tacendum

EPISTOLA DEDICAT.

tacendum non est. Nam, ut ille ait :

Sumpta parū prodest, quemox emittitur esca:
Bos quibus est pastus, ruminat hæc eadē.

Sic non satis est multa, & ea quæ utilia quidem legisse, multa ex Præceptoribus audivisse, nisi etiam ruminando examinemus, & examinando ruminemus, & tandem ad usum maturè transferamus. Itaq; nec Pythagoricum, nec Hyppocraticum erat silentium perpetuum, sed certo quodam finiebatur tempore. Post in cætum discipulorum publicum prodire fas erat, ut maior repetendi ac ruminandi ea quæ didicissent, esset occasio. Hæc cum paulò altiori mente perpendissem, ex his meritò, quæ vel ipse ex probatorum codicibus observavi, vel maximè etiam ijs, quæ cum ex Nobilibus, Clarissimis, consultissimisque viris & D D. Dd. & Professoribus Academia Friburgensis, mihi imprimis omni observantia summè honorandis, tum vel etiam Burgundionum Dolanis, Gallorum Parisiensibus & Aurelianis, non minus graviter, quàm doctè de utriusq; juris scientia discurren-

EPISTOLA DEDIC.

rentibus audiui, conclusiones aliquot Iuridicas, ruminando examinandas, & examinando ruminandas, pro virili contexere statui.

Quid enim est, per Deum immortalem, quoad res subtiles examinandas atque discutiendas plus valere possit, quàm disputatio? ubi rem in medio positam, velut oculi plures, undiq; omnes specularantur, ut in ea nihil sit quod subterfugere, nihil quod latere, nihil quod valeat omnium frustrari intuitum.

Verum Illustris & Generosissime Baro, cum hæcenus certis defendentium thesibus, certos etiam assignare patronos laudabiliter obseruatũ sit, unice Illustris Generositas vestra mihi deliberanti, cui hos primos meorum laborum fructus inscriberem, occurrit. Atque hoc ut audeam, faciunt. Illust: & Cenerosissima Domin: Vestra, imprimis natales antiquissimi & nobilissimi, summaq; nobilitas & quæ in Illustribus & Generosissimis maioribus vestris effulserũt, perq; generosi sanguinis propagatam seriem, tot innumeris virtutum dotibus in te postero relucet insignia. Impellit,

EPISTOLA DEDICAT,

quod & sua generositas ipsamet ; sciens fortitudinem sine lege tyrānidem , constātiā pertinaciam , discretionem confusionem induere , utrisq; modis L.L. summa cum laude , patriā utilitate incredibili , Reipublica deniq; incremento , operam impendere non dubitauerit , adeoque etiam earundem cultores & mystas miro favore ultrò profecutus & fuerit hactenus , & profequi etiamnum dignetur.

Mouent me denique , qua Illustriss. & Generosiss. Dom. Vest. ad supplicationem , ea qua par est humilitate , ante aliquot menses in arce Ensishemiana oblatam , mihi ipsi respondere & quasi promittere , non differebat.

Quare , Illustri & Generosissima Domin: Vestra has conclusiones iuridicas , ex utrisq; iuris fontibus collectas , cum debitis etiam seruitiis & officiis , humilimè & subiectissimè , inscribo , offero , deuoueo , deuotissimè rogans eo animo accipere & perlegere , qui sua heroica pietate & Illustri familia dignus : meque ad eorum numerum , qui Illustr: & Generos.

Dom.

EPISTOLA DEDICAT.

Dom. S. maximè florentem cupiunt aggregare dignetur, peto, cupio & opto. Deus Opt. Max: Illust: & Generos. Dom: Vest: cum tota generosissima familia per diu incolumem conseruet. Friburg. vt sup.

Illust. & Generos. Dōnis Vestræ

subiectissimus, deuotif: & addictif:
Seruitor

M. Theobaldus Kieffer. I. V. C.

DE

THESES IVRIDICAE.

DE

Operis novi nunciatione.

Conclusio prima.

I.

Peris novi nunciatio à Prætore introducta, est legitima inhibitio a), in re præsentī b), eaque immobili c), vicino ædificanti facta d), ne quid operis novi fiat e), quo nobis noceatur f).

- a) *L. 1. in princ. verbo inhiberetur. h. t. L. si eo loco, in prin. ff. si seruit. vind. c. significantibus, ext. cod.* b) *L. de pupillo. 5. §. nunciari autem, & §. sequent. h. t.* c) *L. 1. §. hoc autem editum. L. 3. l. si priusquam. 15. h. t.* d) *tam superiori quàm proximo l. 3. §. 1. §. seq. t. non solum. 8. l. stipulatio 21 hoc tit.* e) *l. 1. §. 1. l. Prator. 20. in princ. §. 1. hoc tit.* f) *d. l. 1. §. nunciamus, hoc titulo nostro.*

II.

2. Opus autem nouum is facere videtur, qui aut ædificando, aut detrahendo aliquid, pristinam operis faciem mutat, a); Si itaque quis vetus ædificium fulciat, cum veteri sustinendo remedium adhibeat, magis est, illi opus nouum nunciari non posse. b)

- a) *L. 1. §. opus nouum. & l. Stipulatio. §. opus. h. tit.* b) *c. consuluit. c. Indai. ext. de Indais.* modo proijciendo antiqua forma, immitendo, vel ampliando non mutetur.

Et com-

III.

3. Et competit hoc Edictum, aduersus futura, non præterita opera, dummodo illa, cepta, vel designata sint a), & ea tantum quæ solo coniuncta sunt complectitur b).

a) *L. 1. §. potest. L. Prætor. §. siue autem. ff. eodem. Old. in class. 3. act. 7. in prin. b) d. l. 1. §. hoc autem.*

IV.

4. Nunciamus autem, tum iuris nostri conseruandi causa a), aut damni depellendi b), tum vel etiam publici iuris tuendi gratia c).

a) *L. 1. §. nunciatio fit. L. de pupillo, §. sed et sicum seqq. ff. hoc tit. b) dict. l. 1. §. nunciatio eod. l. 1. in fin. L. si cui. 9. l. meniana 11. l. penult. & ult. C. de edific. priuat.*

V.

5. Atque ita omnis nunciatio, aut fit in re priuata, aut publica a), quæ in re priuata, aut naturalem causam habet, puta quod in nostro quid ædificatur b), aut impositionem, videlicet, si quid contra ius seruitutis imponitur. c

a) *L. 5. §. & bellè. §. meminisse, h. t. l. Iuris gentium. 7. §. si pacificar, de pact. ff. Ioann. Ferrar. Rapiens. in forma libelli de oper. nou. nunc. verbonouum opus. b) d. l. 5. §. & bellè Sextus. l. 1. §. nunciatio, §. seq. hoc tit. c) L. creditori eod.*

VI.

6. In re priuata, non solum verus dominus a), sed bonæ fidei possessor b), superficarius, & Emphyteuta c), Vasallus Creditor d), quique urbanam vel rusticam seruitutem impositam habent e), nunciare possunt.

a) *L. 1. §. penult. hoc tit. l. unica. §. ius habet ff. de remiss. d. l. 5. §. & bellè, §. seq. l. cum procurator. 13. §. 1. h. t. b) l. fin. in fin. h. tit. nam & ipse pro domino habetur, & domini iure utitur. L. si fur. 32. de vsucap. l. seruit. 17. §. ult. de furt. l. bonæ fidei, de acquir. rer. dom. c) l. in prouinciali, 3. in prin.*

THESES IURIDICÆ.

Zaf. ad l. 1. §. fin. n. 7. & in l. 5. §. meminisse, n. 19. h. t. d) l. creditori. 9. h. t. e) per l. 8. §. ult. si seruit. vind. l. nō solū, 8. in prin. l. seq. h. tit. l. inter seruitutes, 15. §. fin. de seruit. urb. prad. ff.

VII.

7. Vicino tamen, non etiam ipsi domino, qui in prædio seruiente quid ædificat nunciandum a), quin & socius, vicino rectè nunciat: at si socius in communi quid ædificet, prætoris opus est, & arbitro cōmuni diuidendo b).

a) L. 2. h. tit. l. vnica. §. penul. de remiss. confer Cuiac. obs. 16. lib. 1. & obs. 17. lib. 9. b) l. 3. §. si in loco §. seq. ibi Zaf. nu. 1. l. et si satisfactionem, h. t. l. in re communi 26. de seruit. urba. prad.

VIII.

8. In publica causa, siquidem Reipublicæ, quam plurimos ad defendendam suam causam admittere interest, Ciues omnes nunciare possunt.

L. in prouinciali. §. fin. cum l. seq. ff. hoc tit. Fachin. l. Iurigenitum. §. si paciscar. ff. de pact. l. 3. §. fin. l. 4. ibi Bart. Bald. & ceteri hoc tit.

IX.

9. Excipiuntur tamen, pupillus & mulier a), nisi ob commodum proprium & rem suam priuatam nunciauerint b), quod in tantum verum, vt ne autore tutore vel curatore pupillus nunciare possit c), nec solus tutor nomine pupilli, tamen aliàs tutori & curatori competat nunciatio d).

a) L. 5. in prin. ibi Ddh. s. l. mulieri. de popul. act. l. de crimine, 12. C. qui excus. non poss. b) per dictam l. mulieri 6. de popul. act. l. 1. §. 2. de postuland. c) dict. l. 5. hoc tit. d) l. 7. hoc tit.

X.

10. Neque nostro solum a), sed etiam alieno nomine rectè

THESES IVRIDICÆ.

ne rectè nunciemus b), dummodo de mandato constet, aut satisdet qui nunciat rem ratam dominum habiturum c); aliàs omnimodo eius nunciatio remittetur d), etiam per verum procuratorem facta e).

a) *L. 1. §. item nunciationem. h. tit.* b) *d. l. 1. §. item nunciationem, ibi Dd. & §. fin. h. tit. Bart. num. 10. num. 11. Zas. num. 5. Alciat. 2. ad d. l. 1. §. nunciatio fit aut. hoc tit.* c) *l. 5. §. qui procuratorio, & in fin. L. L. seqq. ibi gloss. & alij hoc tit.* d) *d. l. 5. §. penul. d. l. 7. h. tit.* e) *l. de pupillo. §. qui procuratorio. & l. cum procurat. ff. eod. facit l. 1. C. de procurr.*

X I.

11. Nec etiam si rei plurium dominorum opus noceat, vnus nunciatio sufficiet, sed singulis nunciandum erit a).

a) *d. L. de pupillo §. plurium dominorum l. stipulatio §. fin. h. t.*

X I I.

12. Et cum in re præsentì nunciationem fieri oporteat a), necesse non est ipsi domino nunciare, sed sufficit in re præsentì nunciare ei, qui in re præsentì fuerit, domini operisue nomine dummodo intelligens; adque ideo absentem, & ignorantem tenebit b).

a) *l. 5. §. nunciari, §. seq. d. l. operis. 10. l. seq. h. t. b) textus in l. de pupillo. §. seruo, cū seqq. l. 1. §. aduersus absentes. l. operis noui, cum §. seq. & l. fin. ff. eod. c. cum exiniuncto in prin. ext. eod.*

X I I I.

13. Qui autem nouum opus nunciat, si exigatur, iurabit de calumnia a), & si in partem quis opus nunciet, demonstrare debet, etiam statim, in quam fiat, vt sciat alter vbi possit interim ædificare, & vbi abstinere b).

a) *l. de pupillo. §. qui opus nouum. ff. h. tit. facit l. qui bona. §. qui damni & §. qui stipulaturus. ff. de dam. inf. b) per d. l. 5. §. qui nunciat.*

XIV.

14. Sed dubitant, an causam quare nunciet, in ipso nunciationis actu exprimere debeat? non teneri verius est.

Zafius in hoc tit. n. 15. & seqq. & ibi Alciar: num. 95 ff. h. tit.

XV.

15. Nunciatio hac fit forma triplici; nudis verbis, vel per Prætorem, aut lapilli iactum.

L. 5. §. meminisse ubi Dd. communiter. L. 1. §. nunciatio ex hoc edicto & seq. hoc tit. Iason. ad d. l. 1. §. in operis hoc tit., Duaren: cap. 6. hoc tit.

XVI.

16. Prior fit, si quis perspicuis denunciatur verbis, ne quid operis noui fiat.

D. l. 1. §. & post operis. ibi Iason. d. l. 5. §. meminisse, & ibi Iason. & Duaren: hoc tit. d. le. 1 §. sed etsi contra, ff. quod vi aut. clam.

XVII.

17. Secunda per Prætorem, cum postulante nunciatore, Prætor, opus nouum, per apparitorem fieri prohibet.

D. l. 1. §. & post operis. ibi Iason. Alc: & Duar: l. 5 §. meminisse, l. si opus. 15. ff. hoc tit. l. si quis iussus ff. ne vis fiat ei qui in possess.

XVIII.

18. Tertia & vltima, si quid cimenti, aut operis facti is, qui nunciatum vult hoc modo, nè opus deinceps fiat, manu destuxerit.

D. l. 5. §. meminisse. Iason: in d. l. 1. §. & post operis. Duaren: d. e. 6. hoc tit. & in d. §. meminisse, l. 1. §. sed etsi quis iactum, ff. quod vi aut clam. l. etsi fortè, §. sciendum ff. si seruit. vindic.

XIX.

19. Quod si autem loci Prætori nunciandum fuerit, tutius

THESES IVRIDICÆ.

1. tiuse est, vt interim nunciator restetur, se opus nunciare non posse: quo efficiet, vt quod retrò ædificatum erit destruat.

D. l. 5. §. si quis ipsi Pratori. ff. hoc tit.

X X.

20. An indistinctè feriatis etiam diebus nunciatio fieri possit Dd. disputant? nos parti affirmanti subscribimus.

Argument. l. 1. §. item nunciatio, ibi gloss. Bart. Alex. Zas. n. 9. & 10. ff. hoc tit.

X X I.

21. Spreta nunciatione, si ædificans opus facere pergat, remissione non impetrata, neque satisfactione oblata, nuncianti actio datur, qua aduersarium, vt opus demoliat, & suis impensis destruat, compellet.

D. l. 1. §. 1. l. Prator. 20. in princ. & §. 1. hoc tit. Gail. obseru. 16. lib. 1. l. vnica. ibi interpp. C. hoc tit.

X X I I.

22. Quod quidem in tantum verum est, vt etiam sine cognitione; iure extruatur, aut non iure a), donec vel nunciatio missa fiat b), vel vice nunciationis missæ, satisfactio de opere restituendo detur, locum habeat.

L. 1. in prin: §. 1. & 2. ubi interpp. hoc tit. cum sit quasi quædam provocatio; ideoque nihil innouandum. Bart. nu. 8. & Iason. ad l. 1. hoc tit. b) L. 8. §. sciendum. & l. Prator. 20. in prin. & §. 1. §. habet autem. & seq. hoc tit.

X X I I I.

23. Sed dubitas, An Ecclesia quoque post nunciationem ædificata, nec remissa, destruenda foret? Destruendam affirmamus.

Cap. 1. & 2. ext. de nou. oper. nunc. Guid. Pap. decis. 360. per tot.

XXIV.

24. Si quis tamen riuos, vel cloacas reficiat, aut purget a), vel periculum in mora sit b), inhiberi non potest.

a) *d. l. 5. §. si quis riuos. §. seq. ibi Bart. num. 1. & 3. hoc tit. b) Dd. in d. l. 5. §. si quis riuos.*

XXV.

25. Emergit & alia quæstio; An sc: noui operis nunciatio, indistinctè in omnibus seruitutibus fieri possit? in rusticis non potest.

Est est communis per L. qui viam ff. hoc tit. Iason. in l. 1. §. fin. num. 7. & 8. Zas: num. 9. Duar. in d. L. qui viam, Zas. in l. de pupillo §. Sextus Pedius. num. 2. & 6. Cuiac. lib. 1. obs. 17. Old. clas. 3. act. 8. §. ad finia remedia. Rationes differentia ponit. Zasius lib. 1. sing. respons. cap. 6.

XXVI.

26. Non tantum aduersus eum qui fecit, sed & qui factum ratum habuit, prædicta actio datur, dummodo possideat a); ideoque si venditori fundi nunciatio facta sit, postea emptor tenetur, quia non personæ, sed rei fit, b); Si in rem plurium nunciatum sit, solus ædificans postea teneretur c), hæredibus, cæterisque successoribus perpetuò d), aduersus hæredem in id, quod ad eum peruenit, ad præstandam patientiam destruendi operis, vel dolo malo fecit quo minus perueniret e).

a) *L. Prator §. hoc interdictum. facit l. adibus in fin. ff. eod. b) l. pen. ff. h. t. facit l. apparet. §. 1. ff. de itin. act. priuat. facit l. semper in princ. & l. competit in fin. ff. quod vi aut. cl. c) l. de pupillo. §. si plurium, ff. eod. d) d. l. Prator §. hoc interdictum perpetuo, e) d. §. hoc interdictum l. non solum. §. final. & l. penul. ff. hoc tit.*

XXVII.

27. Etsi verò post operis nunciationē litigatores Prætoris lu-

torix Iurisdictioni se committant a), si tamen sponte postea amicabiliter cōuenerint, ratum id habere debet b): sed & Prætor prohibente tollitur hæc actio c), item morte eius qui nunciauit re ad huc integra d), aut si fundum alienauerit e): durat quoq; duntaxat per annum f.)

a) *L. 1. §. & post operis. ubi Bart. Ias. Duaren. hoc tit.* b) *d. l. 1. §. & post operis*: cum cuilibet liberum sit iure suo uti vel non uti *l. penul. C. de pact.* & omnia iudicia sint absolutoria, si aduersarij arbitrio satisfactum. §. *fin. instit. de perpet. & temp. act.* c) *l. si Prator. 17. l. si opus. l. de pupillo. §. si quis riuos, cum seqq. hoc tit. l. seruius. §. penul. ff. de riuis.* d) *L. 8. §. morte, hoc tit.* e) *l. 8. §. morte*: sed si is cui nunciatum est, vel moritur, vel alienat, non extinguitur. *d. l. 8. §. penul. & ult. hoc tit.* vnde etiam in eius hæredem transit. *L. penult. hoc tit.* quia ex parte nunciantis est personalis, ex parte verò eius cui nunciatur est realis, quia in rem fit. *per d. l. 8. §. fin. & l. penul. hoc tit.* f) *l. semper 15. §. hoc interdictum, ff. quod vi aut clam.*

X XVIII.

28. Si plures rei domini ædificant, vnusquisque cauebit, eodem modo singulis nunciantibus cauendum, nisi inter eos conueniat ut vni caueatur.

L. stipulatio, §. quæstum hoc tit. l. eodem §. final. ff. de verb. obligat.

X XIX.

29. Quare si satis dederit ædificans, vel ædificaturus, aut per eum non stet, quo minus boni viri arbitrato caueatur, repromittaturuè; Prætor ædificantem singulari edicto, quo ipsi actionem aduersus nunciantem, si vim faciat a), tribuit, tuetur: quæ & hæredibus competit intra annum à die impedimenti b) ad id quod interest, c)

a) *L. Præ-*

a) d. l. Prator. §. si quis paratus. & §. deinde ait Prator. cum seqq. d. l. de pupillo. §. si is cui ff. cod. b) d. l. Prator. §. fin & ibi gloss. argum. l. rem alienam. §. omnis. ff. de pign. act. c) gloss. in d. l. de dupillo. §. fin. in fin: h. tit. Old. in hac actione §. quid persequamur, in fine.

X X X.

30. Quæri etiam potest; Vtrum si notoriè iniusta sit noui operisnunciatio, sperni possit? sperni potest.

Argum. l. 1. in fin. cum l. seq. l. de pupillo §. si quis fortè, & §. si quis plurium dominorū, §. qui nunciat hoc tit. d. l. 1. §. purgantē ff: de Cloac. d. l. seruius, de reg: Iur: ff: gloss. in d. l. 1. in princ. verb. per nunciationem, ubi Bart. num: 6: Iason: num 2.

D E

Damno infecto.

I.

31. **D** Amnum infectum, est Damnum nondum factum, sed quod futurum veremur.

L. 2. hoc tit Paul. lib. 5. tit. 10.

II.

32. Cautio damni infecti fit, quando quis Pratore iubente, de damno alicui cauet, quod vel ex vicio vicinarum ædium a), vel quod ex alijs emergere potest rebus b).

a) L. eorum qui 19. §. 1. hoc tit. l. Prator. ait, 7. §. 9. §. 1. 2. & 3. ibi Zas. hoc tit.

III.

33. Estque cautio hæc Pratoria mixti imperij a), & pro tribunali petenda b); & decernenda ita, vt Prator, intra præstitutum diem possessorem rei ruinosa, suo uomine promittere, Pratoria stipulatione c), alieno satisfacere iur

beat d): modo qui caueri petit, iuret se nō calumniæ causa postulare, cum uē cuius nomine agit, postulaturum fuisse e).

- a) *L. 4. ibi interpp. de iurisd. omn. iud. l. 1. de prat. stipul. b) l. 4. §. postulare, §. hoc autem iudicium certam, hoc tit. c) d. l. 4. de iurisd. l. 1. de Prat. stipulat. d) d. l. 1. de Prat. stipulat. l. Prætor. 7. hoc tit. ff. e) d. l. 7. lege qui bona 13. §. qui damni. hoc tit.*

IV.

34. Non autem dominus rei tantum a), sed & bonæ fidei possessor b), Emphyteuta c), Superficiarius d), Creditor qui pignus accepit e), Vassallus libellarius f), Fructuarius, qui vsum, habitationemque g), vel seruitutem realem habet h), Actor municipum, cæteri; qui pro alijs interueniunt cauere tenentur i),

- a) *L. qui bona fide 13. §. 1. l. 11. hoc tit. Intellige verum dominium vel quasi, l. eorum. 19. in prin. b) d. l. 13. in prin. & l. 15. §. si ante. 17. hoc tit. c) l. 15. si de vectigalibus edibus 26. & ibi Bart. & Dd. l. 1. si ager vectig: d) l. 19. in prin. e) l. 13. §. 1. f) argum. c. vn. de inuest. in re alie. fac. iuncta. d. l. 13. §. 1. c. fin. qual. olim feud. alien. pot. g) d. l. 19. in prin. & l. 20. hoc tit. Duaren. eod. c. 2. h) d. l. 13. §. 1. i) l. 17. §. 1. & 2. eod.*

V.

35. Ex his liquet, suo & alieno nomine procuratorio vel quasi aliquem conueniri posse, hunc satisdare a), illū repromittere iubet Prætor b), Emphyteuta, Superficiarius, Fructuarius aut seruitutem realem habens, si simul cum domino aut separatim pro suo iure conueniantur, repromittunt c), aliās pro toto damno, vel dominus solus repromittit, vel illi satisdare coguntur d).

- a) *L. Prætor ait 7. l. damni infecti 30. §. 1. hoc tit. b) l. 13. §. 10. l. 7. in prin. l. 30. §. 1. hoc tit. c) quilibet enim suo nomine*

mine conuenitur, *l. qui bona 13. hoc tit. d) l. hoc amplius 9. §. questum, cum §. seq. & duab. LL. seqq. ubi Zas.* & hoc casu pro alieno iure etiam dominus repromittit: alij pro suo satisdant, illud enim inspicitur, quod præualet trahitque ad se imbecillior pars patior. *Argum. l. queritur, de statu: homi. l. in rem. 23. §. 2. cū seqq. de rei vind. vt vniformis sit cautio. argum. l. eum qui 23. ibi quod absurdum de usucap.*

VI.

36. Sed quid? si controuersum fuerit, dominus sit, nec ne qui cauebit, sub exceptione satisdare iubet Prætor a). cū enim vtrumq; postulans à domino scilicet: & à non domino sibi caueri, non sit audiendus b) actor alterum obligat necesse est.

a) *facit l. qui vias. 31. §. fin de dam. infect. b) l. si proprietarius 22. §. plaut. hoc tit. c) d. §. plaut. quia electio in iuribus ad eundem finem concurrentibus, fieri debet ab eo, cui competit. L. fin. C. de Codicill.*

VII.

37. Quod si fortè alicui damnum immineret, ex secunda domus lapsu, proxima sana, vterque dominus, illi de cautione tenebitur a), ille tamen repromittet b) medijs ex opinione Zassij satisdabit c)

a) *l. qui bona fide 13. §. 1. b) l. prætor ait 7. in prin. cum sua domus sit, c) Zasius ad §. cum inter: nu. 8. quod vix crediderim argument. l. 13. hoc tit.*

VIII.

38. Sin intra præfinitum tempus non caueatur, Prætor non temerè, sed contumatiæ causâ & negligentia cognita a), in possessionem rei ruinosæ ex primo decreto mittit b). non tamen vt possessionem, sed custodiam eius vna cum domino consequatur is, cui caueri debebat c)

THESES IURIDICÆ.

a) L. 4. §. 1. hoc tit. c. fin. ext. de eo qui mittit in possess. d. l. si finita. §. non autem h. t. Specul. in tit. de primo decreto. §. restat, & §. sequitur, num. 8. Authen. & qui iurat, C. de bon. autor. iud. poss. b) d. l. 4. §. 1. d. l. si finita §. non autem h. t. c) d. l. si finita, §. Iulianus, §. ex hoc edicto hoc tit. l. non est mirum, de pign: act: l. 2. C. qui pot: in pign: Iason: ad l. 3. §. fin. num. 2. de acquir: poss: l. si finita, §. si quis. hoc tit.

I X.

39. Quid? si metus sit nè in ea communione perveniatur ad arma, potest Iudex constituere, quis solus possidere debeat a), aut possessionem sequæstare b).

a) Specul. de pr. decreto. §. iam de effectu. num. 6. b) c. 1. ubi Panorm. nu. 18. de sequest. c. 2. ubi Panor. nu. 12. 13. de dolo & contum. Specul. de secund: decr: d. §. iam de effectu. vers. sed utrum.

X.

40. Si missus non admittatur a), aut antequam cautio decreta præstetur, damnum ruinâ detur b), actioni in factum locus erit, ut in tantum is, qui non admisit, nec cauit, condemnetur, quantum præstare oporteret, si de ea re cautum fuisset c).

a) L. 3. §. in eum hoc tit. l. si finita. §. fin. h. t. b) l. cum postulassem, eod. ibi Cuiac tract. 9. l. damni. 18. §. penul. L. antequam. 16. hoc tit. c) d. l. 3. §. in eum d. l. si finita 15. §. fin. & seq. d. l. damni 18. §. pen. d. l. cum postulassem, h. t. & ibi Cuiac.

X I.

41. Quod si Reus contumax adhuc permanferit, nec cautionem cum refusione expensarum & damni offerat, ex temporis diuturnitate, puta anni spacio, ad secundum proceditur decretum a), quo causâ cognitâ, missus possidere iubetur b).

THESES IURIDICÆ.

a) *c. 1. c. 2. c. 3. ext. de eo qui mittitur in possess. Specul. de secund. decret. §. iuxta, & §. nunc dicamus.* b) *l. 5. l. 7. §. 1. hoc tit. Bart. in L. si finita. 15. §. Iulianus hoc tit.*

XII.

42. Qui verò possidere iussus est, tandem potest impetrare distractionem rei, & in defectum emptoris additionem dominij a), sed & præscribere & usurpare potest aduersus verum dominum b).

a) *per l. fin. C. de iur. dom: b) l. 5. hoc tit. l. si. finita. §. Iul. ibi Bart. hoc tit.*

XIII.

43. Creditor in bona missus, fructus non lucratur: cum tantum custos rerum sit non etiam possessor.

L. si finita. §. non autem. l. is cui, uti in possess, legat. Bart. post gloss. in sepè d. §. Iulianus num. 50.

XIV.

44. Sed cum non tantum ruina ædium, verum quam plurimis etiam alijs modis lædamur a), res summarie eiusmodi esse debent, ratione quarum quis cautionē petit, ut ex ijs damnum verisimiliter timeatur b); In damnis enim præteritis c), aut vi diuina (cui nemo resistere potest) immisis d), ut & fortuitis & naturalibus e), Prætoris hoc edictum locum non habet.

a) Si scilicet impetu fluminis ex ædificio vnus, aliquid in fundum alterius de portetur, ex agro alterius crusta in tuum agrum reijciatur, &c. *L. 9. §. Alfenus ait. 2. hoc tit. b) l. damn. infect. 2. hoc tit. c) l. Prætor ait. 7. §. 1. vbi vide Zasius: num. 1. cum seqq. hoc tit. d) l. fluminum, 24. §. Seruius quoq. cum l. seq. vid. l. 25. §. sup. locati e) d. l. 24. §.*

sed vs

*sed ut nè, cum seq. l. de his 9. hoc tit. refert hos casus fortuitos
Hottom. 4. obseru. 7.*

X V.

45. Si plures sunt qui caueri sibi desiderant, & vnus pretiosiores, alter viliores ædes habeat, vel vnus maiorem partem domus, alter minorem, æqualiter in possessionem mittuntur ex primo decreto a), ex secundo pro magnitudine dominij b). Sic etiam ex cautione pro rata damni agitur c).

a) *L. Prætoris officium 5. §. 1. L. si finita. 15. §. cum autem plures. 18. hoc tit. b) d. l. 15. §. si ante 17. gloss. in d. l. Prætoris verb. possess. verbum autem (æqualiter) in d. §. si ante, accipiendum pro (simul): nam oppositio istius §. c. t; An duo simul, an verò vnus mittatur in possessionem, quod cõfirmatur ex §. quod aut, seq. qui in primo decreto aduersatiuè loquitur ad priorem. §. c) l. ex damni. 40. §. quoties hoc tit.*

X VI.

46. Præstita secundum Prætoris iussum cautione, post ruinam faciente opere, tanti stipulatio committitur, quantum damni stipulatori datum est.

L. in hac 27. l. cum si 37. l. ex damni. 40. hoc tit.

X VII.

47. Notandum est, quod in stipulatione damni infecti, omne quod interest veniat a), si tamen ob rectoria vel picturas, si quæ perierint, damni quid illatum sit, licet in illis magna erogatio facta sit, attamen ex damni infecti stipulatione, moderata æstimatio facienda est b).

THESES IURIDICÆ.

a) *L. in hac stipulatione, 28. cum l. seq. hoc tit. b) l. quidam §. fin, de seruit. urb. præd.*

XVIII.

48. Videamus generaliter de primo & secundo decreto. Primum decretum est primus Iudicis Iussus, quo ob contumaciam Rei, actor in possessionem bonorum custodia causa mittitur, ut ea pignoris vice detineat, donec Reus veniat responsurus a), sufficit hic contumacia ficta b), & obligatio conditionalis c)

a) *ita Vvesemb. h. refer huc titulum ff. quib. ex caus. in poss. & de rebus auct. Iud. possid. & Cod. de bonis aucto. Iud. poss. L. non est mirum. 26. de pignor act. toto tit. Cod. de Prætoriiis pign. b) Dd. in l. si finita §. Iulianus hoc tit. c) L. in possess. 6. quib. ex caus. non tamen inspecto exitu ut statim effectum habeat. L. penul. in fin: & l. Fulcinius. 7. §. si in diem 14. quib. ex caus.*

XIX.

49. Forma primi interponendi decreti est. ut post oblationem libelli & petitionem Actoris a), Reus tribus edictis propositis, vel peremptorio vno, in ius vocatur b). Eo non comparente, si Actor contumaciam accusat, Reum Iudex contumacem declarabit c), & post summaria causa cognitionem, tam in realibus, quam personalibus adhibitam d), possessionem Actoris decernit, in eamque aut per executores nunciumve publicum, aut per alium mittit.

a) *Bart. in l. si finita. 15. §. Iulianus. num. 6. l. 40. §. 8. hoc titulo L. 9. Codic. de bonis auct. Iud. possess. b) Specul. §. se-*

quitur.

quitur. de prim. decret. in princ. cap. quoniam §. fin. ut lite non cont. c) Specul. §. sequitur num. 10. panorm. in cap. quoniam. §. ult. vers. ut lite non contest: Specul. de 1. decret. cap. 2. in prin. si quis in ius vocat: non ierit. d) cap. quoniam §. final. ut lite non cont.

X X.

50. Secundum decretum est alter magistratus iussus, quo ob contumaciam & nimiam moram debitoris, Actori iam ante in possessionem ad detinendam rem missio, vera possessio tribuitur a). non dominium b); interponitur interdum in actionibus realibus c), semper autem in personalibus d), idque plerumque anno elapso à primo decreto e).

a) *Vvesemb. h. L. 3. §. fin. verb. si id longo. de acquir. possess. l. si finita §. Jul. 16. & ibi Dd. §. si quis autem 20. de damn. infect: b) Nam actor debet vendere. L. pro debito. 6. in fin. l. cum propro: 9. Cod. de bon. auct. Iud. quæ venditio sæpè diu trahitur. l. final. Cod. de bon. auct. Iud. c) Saltem quo ad cautelam, gloss. in c. final. §. final. verb. const: d) Dd. in dict. l. si final. §. Julian. e) ex consuetudine quæ est optima LL. interpres, aliquando breviori tempore fieri solet. Argum. L. 2. Cod. ubi in rem act. & cap. fin. §. fin. ibique gloss. in verb. reservata, ut lite non cont. Menoch. arbitrio Iudicis concedit.*

X X I.

51. Ex his decretis in quæcunque bona debitoris, aut rei potest fieri missio, non solum omnino propria, sed & feudalia, Emphyteutica, fructuaria a), in fructus beneficiorum Ecclesiasticorum b), imò in ipsas res spirituales, vt decimas, Ius patronatus c), vel beneficia Ecclesiastica, sive ratione proprietatis d), non tituli petantur e).

a) In defe.

THESES IURIDICÆ.

a) In defectum aliorum bonorum, nec missio ultra fructus, aut vitam debitorum regulariter se extendit, *L. si fin. §. si de vectig: 26. de damn. infect. l. commodis 40. de re iud. l. stipulatio. Cod. de executio: rei iud. Vvesemb, hic Gail. lib. 1. observat. 117.* b) *cap. pervenit. 2. de fideiuss. Gail. d. l.* c) *cap. 2. & 3. ut lite non cont.* d) *cap. 1. & 2. de eo qui mittit. in possess. cap. 2. de sequest. cap. ex literis. de dolo & cont:* e) ne detur vitiosus ingressus. *cap. vni. de eo qui mitt. in possess. ibiq. gloss. in verb: vitiosus*; sola enim possessio neminem facit decurionem, sed canonica electio. *L. Heren: de decur: cap. 1. de reg. iur. in 6. ideoque hoc casu sequæstrationi locus est. Panorm. num. 11. in cap. contingit. de dolo & cont. Felin. in cap. olim de rescriptis.*

DOCTIS-

DOCTISSIMO, ORNA-
TISSIMOQVE DOMINO, MAG.
THEOBALDO KIEFFER I. V. CAND. PA-
triotæ suo admodum caro, triplici hoc anagram-
mate lubens & sincerè applau-
dens gratulatur

Melchior Fridericus Koser Altkirchensis Sungenus LL. Stud.

Anagrammata

I.

T Heobaldus Kiefferus Ilfourtenfis,
Indefessè laboris offert hic vultus,

II.

Magister Theobaldus Kiefferus Ilfourtenfis
Firmiter I, tutos labores hic fessus lege funda.

III.

Theobaldus Kieffer ex vico Ilfurlenfi.
Viue felix Altkirch, De tuis offer bonos

H Vc age *Musa*, tui laudes cõt exere *Alumni*
Accelera, dulci gutture pange melos.

Numine nãq, tuo Theobaldus themata Kieffer
Juridicis ponit discutienda scholis

Doctior hic postquã sinuosa volumina Iuris
Pervoluit, leges nunc aperire studet.

*Atq; INDEFESSE miranda sorte LABORIS
OFFERT HIC VULTVS sedulitate graues.
Hunc hunc Pierides decoretis carmine, & eius
Nomen fac vniuat docta Minerva metro.
Namq; nec in medio studiorum tempore dulce
Inceptum huic placuit deseruisse iugum.
Timpama Mauortis non hic furiosa secutus,
Hectoris hic vnquam non imitatus opus.
Nec, veluti quidam tennes temnendo labores
Desperabundi, maius amaui onus.
Non hunc securum clauserunt tegmina fagi,
Otia nec pigrum detinere domi.
Maius at his aggressus opus per Palladis artes
Aggressus constans exagitare caput.
Isti cura fuit Themidem coluisse sequendo,
Cura fuit linguas edidicisse duas
Sic Dola testis eris? Friburgi acumq; lyceum?
Anglia testis eris? Gallia testis eris?
VIVE ALTKIRCH FELIX, venies mirabitur atas,
Cum tantos cernet te genuisse viros.
Perge, nec a studiis tentes auertere Alumnos,
Tantum Deque Tuis Effer honore Bonos
Andubitas patriota theses defendere contra
Tot te Doctores posse? Themis comes est.*

Ergo

*Ergo age, nec dubita dubios dissoluerè nexus,
Præsidiibus tantis fors bene tutus eris?*

FIRMITER I, TVTOS *sacra* LEGE LABORES

Hic FESSVS *Fvnda* *gratus* vtrique foro.

Omen nomen habet, nam rebus conuenit ipsis

Cũ sequeris Baldum *cũ* sequerisq; DEVM.

Vincito, victores exspectant premia, posthac

Claro Doctõris nomine clarus eris.

Arma dedit studiũ, dederat vulcanus Achilli,

Fac vincas, armis vicit vtille datis.

IDEM EIDEM.

Carmen numerale anni defensionis thesũ harum.

I, tantos præstans poteris tentare trIVMphos,

TaLLa pro tanto Dona Labore ferens.

F I N I S.

